Gemeente Amsterdam

Afweging Stimuleringsbeleid

Aan afdeling bodem
Van 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e@amsterdam.nl

Datum 23 oktober 2018

1 inleiding

Het stimuleringsbeleid voor de sanering is een van de belangrijkste onderdelen van het plan aanpak diffuus lood. Het hoofdstuk in het plan van aanpak is nog niet ingevuld omdat het stimuleringsbeleid een aantal haken en ogen heeft die in deze notitie worden verkend.

1.1 Doelstelling

Hoofddoelstelling van het plan van aanpak is om de blootstelling van jonge kinderen tot 6 jaar aan bodemverontreiniging met lood zo veel mogelijk tegen te gaan. Omdat loodverontreiniging ook bij lage concentraties negatieve effecten heeft, stellen we geen harde norm. Om praktische reden streven we naar een maximale concentratie van 100 mg/kg ds in de contactlaag waar kinderen in spelen. De GGD's hebben die concentratie als aanvaardbaar gedefinieerd en lagere gehalten zijn om praktische en juridische reden niet haalbaar.
Om vee redenen zal deze concentraties niet overal in de bestaande stad haalbaar zijn, maar bij nieuwe of gesaneerde locaties is deze concentratie zeker haalbaar.

1.2 Scope

De stimuleringsregeling richt zich op de toplaag van de bodem in Amsterdam waar de concentraties lood hoger zijn dan 100 mg/kg en kinderen met deze

grond in aanraking kunnen komen. Dit betreft zowel particulier eigendom, erfpacht of openbare ruimte.
Relatief schone gebieden en de onder gebouwen en bestrating vallen buiten de stimuleringsregeling. Dat geldt ook voor industriegebieden en andere gebieden waar nagenoeg geen kinderen komen (bermen van snelwegen).

1.3 Vergroening, rainproof

De laatste jaren is er een trend ingezet om het oppervlakte aan bestrating te verminderen om meer groen de stad te krijgen en de stad leefbaarder, duurzamer en aantrekkelijker te maken. Door het verwijderen van verharding kan bodemverontreiniging bloot komen te liggen waardoor de blootstelling van kinderen aan lood toe kan nemen. Om dat te voorkomen zijn saneringsmaatregelen nodig. Die horen ook tot deze scope.

1.4 Prioritering

Het nadelig effect van blootstelling neemt toe met de frequentie en intensiteit van het contact van kinderen met de verontreinigde grond en met de concentratie. Dat zal ook terugkomen in de manier waarop saneringsmaatregelen worden gestimuleerd.
Voor nu maar ook voor de volgende generaties
Spelende kinderen komen in contact met de bovenste laag van de bodem. Het verwijderen van de bovenste 20 cm grond en vervangen door schone grond is een bijzonder eenvoudige en goedkope maatregel om bodemverontreiniging tegen te gaan. Naar verwachting zal echter in de komende decennia langzaam vermenging gaan optreden met de ondergrond waardoor de concentraties in de toplaag langzaam gaan toenemen. Dat kan gebeuren als er een struik of lantaarnpaal wordt geplaatst, een kabel of leiding wordt ingegraven. In de stad zijn er doorlopend activiteiten waar de grond wordt geroerd.
Om die reden streven we naar een schone laag van 1,0 m dikte. Daarmee zal de toplaag ook op langere termijn schoon blijven.

2 Mogelijke Stimuleringsmaatregelen

2.1 Bodemonderzoek en gericht advies

De blootstelling is afhankelijk van de loodconcentratie. Bij nieuw ingerichte groenstroken en tuinen blijken die concentraties vaak mee te vallen, maar dat is niet gegarandeerd.
De gemeente zal op verzoek langskomen en met behulp van een zogenaamde XRF-meter een eerste indicatie geven van het loodgehalte. Deze indicatie geeft een goed beeld of maatregelen wenselijk zijn. In bijzondere gevallen met hoge prioriteit (intensief gebruik, aanwijzingen voor hoge concentraties) zullen we een bodemonderzoek laten uitvoeren.
De prioritering betekent dat we eerst alle locaties waar veel kinderen komen op eigen initiatief onderzoeken (tot medio 2019). Vervolgens richten we ons op tuinen en groenstroken. Daar ligt het initiatief bij de beheerder/gebruiker/eigenaar.
Het aanbod van de gemeente om langs te komen met een XRF-meter is kosteloos en aantrekkelijk We verwachten dat er veel gebruik van zal worden gemaakt.

ACTIES

Om dit in gang te zetten is het volgende nodig:

1. Aanschaf XRF-meter, bijbehorende cursussen, veldwerkinstructies, melding etc;
2. Check met JZ: financiele risico’s voor gemeente bij grond die in erfpacht is uitgegeven;
3. Strategie met Voorlichting bepalen om onderzoek wijk voor wijk op te pakken
4. Opschalen bij grote belangstelling/ meer reclame bij weinig belangstelling

Afhankelijk van de resultaten van het bodemonderzoek, kunnen we gericht advies geven om blootstelling tegen te gaan. Dat advies zal vergelikbaar zijn met het algemene gebruiksadvies, maar gerichter.

2.2 Subsidie

Bodemsanering kan aangemoedigd worden door een financiële bijdrage van de gemeente. De gemeente heeft een subsidieverordening waar dit mogelijk in past.
De subsidieverordening voor bodemsanering zoals zojuist gepubliceerd kent enkele voorwaarden en bepalingen:

- Er is sprake van een ernstig en spoedeisende bodemverontreiniging
- De bijdrage is 100% van de saneringskosten als deze lager zijn dan € 5.000 en 50% van de saneringskosten als deze hoger zijn dan € 10.000
- Aanvragen tot 2 maanden na publicatie, (minimaal?) 8 weken voor start, daarna tot het geld op is.
- Indienen van saneringsplan (BUS-melding) en goedkeuring, kostenraming en een activiteitenplan??
- Uitbetaling na afronding met verantwoording ??

Dit is een relatief duidelijke en transparante methode en via de kwaliteitsborging van de Wbb hebben we voldoende garantie dat saneringen goed worden uitgevoerd.

De vraag is wel of de subsidieverordening aantrekkelijk genoeg is. Dat weten we nog niet omdat hij net is gepubliceerd. Mogelijke belemmeringen:

- Ernstig en spoedeisend. Voor lood is dit niet het goede criterium. We zouden daar nadere invulling aan moeten geven;
- Bodemonderzoek. De kosten voor bodemonderzoek zijn relatief hoog en kunnen worden uitgespaard met de XRF die niet wordt erkend. Nadere afspraken maken;
- Planning en volgorde. Mensen moeten een goedgekeurd plan indienen voor de subsidieaanvraag dus voordat ze weten of ze subsidie krijgen.
- De subsidie wordt beoordeeld op basis van de begroting. Dat betekent dat we begrotingen moeten beoordelen waarin bijvoorbeeld ook tuininrichting zit. . Dat kan leiden tot veel discussie. Overweeg om subsidie te geven per m2.
- Subsidie prioriteert niet naar verontreinigingsgraad. Dat maakt het een stuk eenvudiger,
- Als het geld op is, stopt de subsidie?

Voorstel

2.3 Regelen grondafvoer

De grondafvoer en verwerking zijn een grote kostenpost bij sanering. Daarnaast is het milieu hygiënisch belangrijk dat de grond op de juiste plaats terecht komt. In plaats van het verlenen van een financiële bijdrage kan de gemeente ook aanbieden om de verwerking van grond voor haar rekening te nemen. Saneerder kunnen hun grond dan afleveren bij de grondbank.

De administratieve handelingen van subsidieverlening kunnen dan grotendeels achterwege blijven, maar sturing blijft nodig omdat de capaciteit van de grondbank beperkt is

Met vriendelijke groet,

5.1, 2, e 5.1, 2, e
Planbegeleider/adviseur bodem